

ראשי « הגיגים » תובעים מחדש את הבעלות על הביטחון

חדרה לוף הג הרשמה ל-55

תובעים מחדש את הבעלות על הביטחון

האזרחים חייבים להתעקש על שיח וביקורת מאת עירית קינן

עירית קינן

מאת עירית קינן 29 נובמבר 2016 09:30
הדפסה שיתוף עם חברים 3 תגובות

יואב סאלם, אזרח מן השורה שמעולם לא היה לו קשר עם ראש הממשלה בנימין נתניהו, י עסקי ולא אזרחי, ואיננו מעורב בפוליטיקה, נדהם לקבל מכתב איום מפרקליטה של משפר נתניהו. הוא נתבע להסיר פוסט ששיתף שכתב מישהו אחר ואף להתנצל על שהעד לשתי פונ זה, שבו ביקורת נוקבת על התנהלותה של המשפחה – בפוסט נטען שיאיר נתניהו נשלח על-י אביו להפקיד כספים בפנמה. זהו אותו אזרח שנתניהו מבטיח לו השכם והערב שרק הוא יב לדאוג לביטחונו מול כל אויב, חיצוני או פנימי. זה איננו קטע מ-1984 של ג'ורג אורוול, זו המציאות בישראל 2016.

מבחינתו של ראש ממשלת ישראל, ביטחון הוא אך ורק כלי נשק, צבא מתוחכם והתלהמ מתקשרת כנגד איומים קיימים ומדומיינים. אזרחית שחיה מאוימים על ידי בן משפחה אמוו לדידו לחוש ביטחון משום שלישראל צבא חזק; אזרח שמתקשה להגיש לילדיו ארוחה מספקת שתרבותו מבזזה ומודרת אמור להסתפק בביטחון שנובע מרכש צוללות מתוחכמות.

כנס של המכון לאחריות אזרחית במ"א – המרכז ללימודים אקדמיים – התמודד עם סוגיות אי בניסיון לפרק את המושג "ביטחון" מהכיוונים המיתולוגיים שהולבשו עליו במשך שני הדורות – אנשי אקדמיה ופעילים חברתיים, בשיתוף הסטודנטים, הדגישו את המסקנה: בז הגנה צבאית, ההכרחית כשלעצמה, למושג ביטחון היבטים אזרחיים חיוניים – כלכליים מגדריים, תרבותיים ופוליטיים – שבלעדיהם לא ניתן לחוש ביטחון, גם לא בעזרת הצבא ה: ביותר.

מחקרים מראים שפחד מגביר תמיכה במנהיג שמעצם אותו: אזרחים מפוחדים נוטים להתלו סביב המנהיג, שמשכנעם שרק הוא יגן עליהם מפני תחושת האיום שהוא עצמו מלבה, ונוט לוותר לו בנושאים אחרים. ברוח זו, נראה שנתניהו מקדיש את מיטב זמנו להגברת הפחדים ע האזרחים מפני אויבים, ואלה מתרבים או מתמעטים בהתאם לתנודתיות של רמת התמינ הציבורית בהמשך כהונתו כרה"מ. התמקדותו בהיבטים הצבאיים של הביטחון מאפשרת לנתני להשתיק את הביקורת עליו לא רק בנושאים הכלכליים, המגדריים והתרבותיים, אלא גם ובעיי בהיבט שבו פתחת – דיכוי המרחב הבטוח לשיח רעיוני ולביקורת.

ככל שמתעצם הפחד מאיומים חיצוניים, כך מתעצם שיתוף הפעולה עם פעולותיו להשתקת ש ביקורת, שלעתים מתואר כ"לא בזמן" – למשל בעיות כלכליות לעומת "החיים עצמם" ולאחרונה יותר ויותר כמעשה ידיהם המתוכנן של אויבים מבית – כלומר כל מי שחושב אחו ממנו.

ממלחת החורמה של נתניהו בכל סוג של ביקורת נגדו עולה תמונה של מטרה רחבה יוו מהדיפת ביקורת. במחקר מכונה תופעה זו "מסע צלב סימבולי". מסע כזה יכול להיות למ מטרות חיוביות, כגון יחס הוגן לכלל האזרחים, אך עשוי גם להתמקד, כפי שעושה נתניר בהטמעת התפיסה שמחלוקות רעיוניות הן אשליה, שביקורת על התנהלותו היא תמיד כ: ומקיימים רק מאבקי כוח על השלטון שבהם מטרתו היחידה של מי שמבקש אותו היא "לגזוו שבנו (וממשפחתו) את מנעמי השלטון. האזרחים, לפי זה, אינם אלא מסה של חטרי דג שיכולים להיות אך ורק "לנו או לצרינו", והם נדרשים לזנוח כל חשיבה ביקורתית ולהיוו חסידים שוטים של המנהיג ה"יודע כול".

פוסטים אחרונים בהגיגים

- תובעים מחדש את הבעלות על הביטחון**
29/11/16, 9:30 מאת עירית קינן (3 תגובות)
האזרחים חייבים להתעקש על שיח וביקורת
- גאווה ישראלית**
27/11/16, 19:30 מאת שגיב בן יקיר (5 תגובות)
ישראל מתבלטת בארגוני הרפואה הוטרינרית המשלימה
- חתוך את צוואת הפר**
23/11/16, 9:00 מאת יהודה באואר (14 תגובות)
שרת התרבות (הספורט) ורוחות השמים
- השד שוב יוצא מהבקבוק**
17/11/16, 23:15 מאת דודי אילת (16 תגובות)
מלחמת אזרחים – בארצות הברית? בישראל?
- איפה הית כש...**
13/11/16, 19:30 מאת אבי גולדברג (5 תגובות)
בחירות פופולאריות – מהנשיאות ועד לפיצה
- חוק וסדר**
12/11/16, 10:09 מאת שלמה גזית (5 תגובות)
חוק ההסדרה – שאלות משפטיות
- פרשנינו**
09/11/16, 19:00 מאת יונתן קורפל (9 תגובות)
פרשני הבחירות כמשל
- זיכרון או פוליטיקה**
08/11/16, 9:30 מאת גלית דיבור (24 תגובות)
העצרת לזכר יצחק רבין ז"ל
- חיה ותן לחיות**
07/11/16, 19:30 מאת ניצה נחמיאס (3 תגובות)
האם החברה הישראלית היא חברה ליברלית?
- מורשת רבין**
04/11/16, 16:06 מאת יצחק דגני (4 תגובות)
רצח ראש ממשלה בישראל – תובנות ולקחים מקץ 21 שנים
- מה נשתנה? (3)**
04/11/16, 9:30 מאת שלמה גזית (2 תגובות)
התמורות בזירה הפנים-ישראלית
- "היא תלויה על הכותל המערבי"**
31/10/16, 20:00 מאת אבי גולדברג (7 תגובות)
איטליה – תמונות גנובות
- מה נשתנה (2)**
29/10/16, 19:25 מאת שלמה גזית (4 תגובות)
התמורות באזורנו למן 1973
- דמיון עד השמים**
29/10/16, 10:41 מאת פלורה בן-עמרם (7 תגובות)
משחקי ילדות בירושלים של שנות החמישים
- "אוויר חם" של פוליטיקאים או מציאות בשטח?**
27/10/16, 19:30 מאת דודי אילת (17 תגובות)
מהן פרידיגמות מדיניות
- מה נשתנה? (1)**
24/10/16, 20:00 מאת שלמה גזית (תגובה אחת)
התמורות בעולם מ-1973 ועד היום
- נסיון הגאות והשפל**
23/10/16, 9:38 מאת יצחק דגני (3 תגובות)
שמעון פרס – גדול מהחיים, לטוב ולרע
- סוכת השלום**
21/10/16, 9:53 מאת סמי ארגון (3 תגובות)
שביל שלום נחוצ מבנה קבע
- שם המשחק: חדשנות**
18/10/16, 19:30 מאת מאיר פלג (12 תגובות)
חדשנות ויצירתיות מבקיעות את חומת השמרנות
- וכשאני נקי, אני מותק**
17/10/16, 19:30 מאת ורדי קירשנר (8 תגובות)
הגינה, בריאות העור ומה שבניהם

תפקידנו האזרחי במציאות כזאת הוא קשה ותובעני, ולעתים חושף אותנו לאיומי השלטון, או רק אם נמלא אותו נוכל לחוש בטוחים בתוך ביתנו: עלינו לסרב לפחד, להחזיר לעצמנו הבעלות על מושג הביטחון ועל תפיסת המוצא הדמוקרטית שלפיה האזרחים זכאים, ראויים ונדרשים לחשיבה עניינית ולמתן ביטוי פומבי לעמדותיהם. ייתכן שזהו התפקיד החשוב ביותר ע"החברה האזרחית בישראל כיום.

תגיות: יואב סאלם, מל"א, מרכז ללימודים אקדמיים, נתניהו, עירית קינן

שתף: שיתף, שיתף, שיתף, שיתף, שיתף, שיתף, שיתף, שיתף

על המחבר / המחברת

עירית קינן
ד"ר, ראש המכון לאחריות אזרחית במרכז ללימודים אקדמיים (מל"א).

3 תגובות

1. **ניצנה הרמן**
נובמבר 29 2016, 13:39
נהדר שמתעסקים באקדמיה גם בכך
טוב שעוסקים גם בסוגיות מחיי היומיום בנושאים כל כך רגישים ולא רק בנובחות ומחקרים מחו"ל. כל הכבוד למל"א.
[השב לתגובה](#)

2. **מאיר**
נובמבר 29 2016, 11:42
איש לא מצליח למנוע הסתה ופחד מיותר
מסע צלב לא סימבולי מנהל נתניהו נגד רוב אמצעי התקשורת להוציא את ישראל היום וואלה שתומכים בו. שיטת ההפחדה החלה עוד בבחירות - הערבים רצים לקלפיות - כך נתניהו מלבה את השנאה ואיש אינו עומד מולו כי אין גם אופוזיציה רצינית בארץ.
[השב לתגובה](#)

3. **שפיגל בעז**
נובמבר 29 2016, 10:09
בדמוקרטיה הקביעה היא בקלפי
כל תביעה, לגיטימית או פחות, צריכה וחייבת להגיע דרך הקלפי. העם אמר את דברו בקלפי באופן ברור גם אם זה לא מוצא חן בעיני חלק מהציבור.
[השב לתגובה](#)

כתוב תגובה

הוסף תגובה:
שדות חובה מסומנים *
Logged in as **עירית קינן**. [Log out?](#)
* כותרת
התגובה שלך
 * אני מתחייב לפעול על פי **תנאי השימוש** באתר
התגובות יפורסמו לפי שיקול דעת העורך

כתבות נוספות

גאוה ישראלית
27/11/16, 19:30 מאת שגיב בן יקיר (5 תגובות)
ישראל מתבלטת בארגוני הרפואה הוטרינרית המשלימה

השד שוב יוצא מהבקבוק

17/11/16, 23:15 מאת דודי אילת (16 תגובות)
מלחמת אזרחים – בארצות הברית? בישראל?

איפה היית כש...

13/11/16, 19:30 מאת אבי גולדברג (5 תגובות)
בחירות פופולאריות – מהנשיאות ועד לפיצה

[אודותינו](#) / [תנאי שימוש](#) / [יצירת קשר](#) / [פרסמו אצלנו](#) / [המערכת](#) / [כותבים אורחים](#)

כל הזכויות שמורות ל- קורפל ניהול ושירותים בע"מ ©